

2025. évi kamarai minőségellenőrzésekkel kapcsolatos tapasztalatok

Kómúves Kinga

Pénzügyminisztérium, Számviteli és Közfelügyeleti Főosztály
Osztályvezető

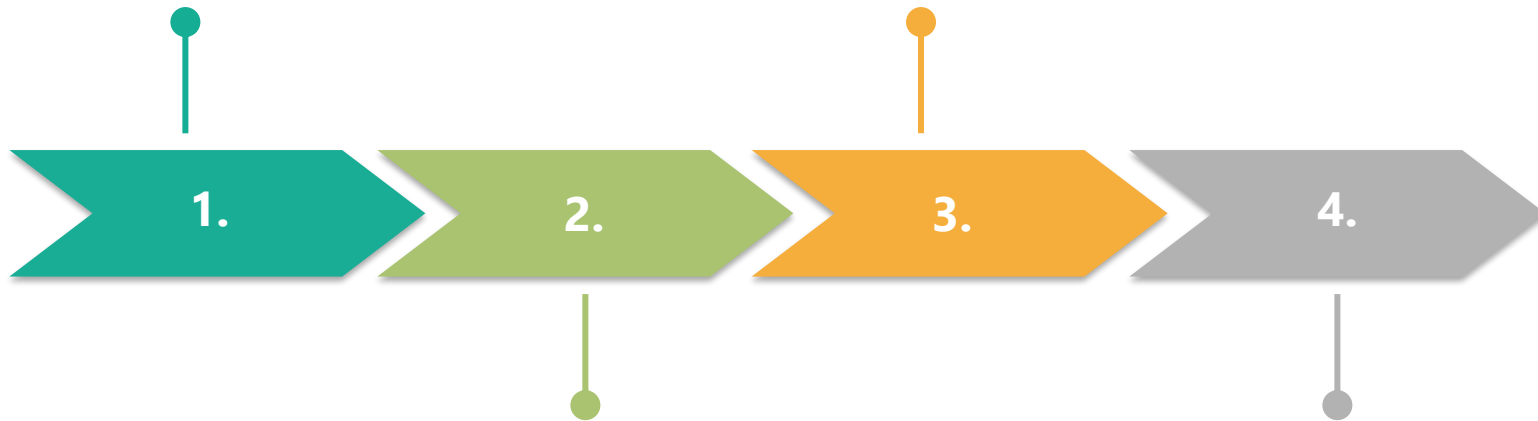
Bak Szabolcs

Pénzügyminisztérium, Számviteli és Közfelügyeleti Főosztály
Vezető kormányfőtanácsos

Kamarai minőségellenőrzés

Összehasonlító információk

Cégszintű minőségellenőrzések elemzése

Egyedi kérdőívek elemzése

Főbb észrevételek, javaslatok

Összehasonlító információk

Minőségellenőrzések

KAMARAI MINŐSÉGELLENŐRZÉS 2024-2025

KÖZFELÜGYELET ÁLTAL KIVÁLASZTOTT 2024-2025

	2024. év		2025. év	
	darab		darab	
Kamarai minőségellenőrzés során elért eredmények				
Megfelelt	491	69%	378*	75%
Megfelelt, megjegyzéssel	50	7%	36*	7%
Nem felelt meg	169	24%	89*	18%
Összesen	710	100%	503*	100%

	2024. év		2025. év	
	darab		darab	
Közfelügyeleti minőségellenőrzés során elért eredmények				
Megfelelt	11	48%	16	64%
Megfelelt, megjegyzéssel	8	35%	6	24%
Nem felelt meg	4	17%	3	12%
Összesen	23	100%	25	100%

* 2026 április 10-ei információ alapján, PM nélkül

**Fenntarthatósági jelentésekre vonatkozó megbízásokkal együtt

Kérdőívek elemzése

Kamarai minőségellenőrzés

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

3. A könyvvizsgálati bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

4. A kockázatbecslés alapján kiválasztott jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

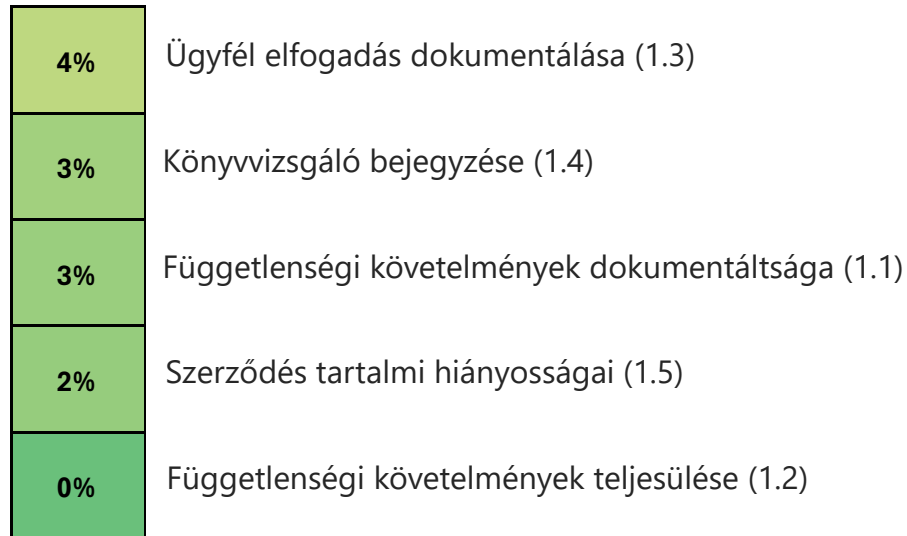
5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

6. A jelentéskészítés körében tapasztalt hiányosságok

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

1. A megbízás elfogadása területén feltárt hiányosságok

Szerződés - díj

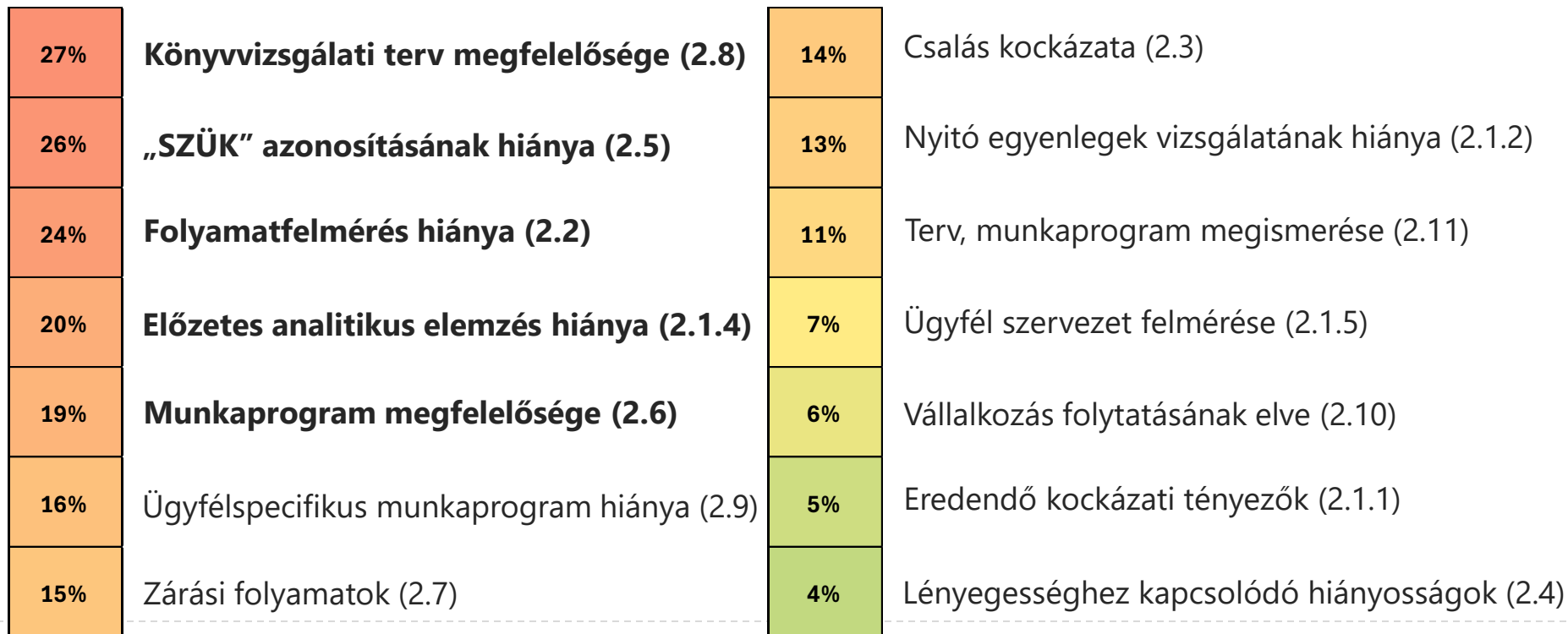
Ellenőr megállapítása (1.5.): „A szerződés díjazása az árbevétel nagyságrendjéhez kötött”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „Eljáró ellenőr kifogásolta, hogy a szerződés díjazása a társaság árbevételének nagyságában került meghatározásra. Bár a Magyar Könyvvizsgálói Kamara tett ajánlást a könyvvizsgálói feladatok ellátása során alkalmazandó díjakról, **nem tudok olyan tiltásról, amely bármilyen a társaság beszámolójában megjelenő adathoz kötött díjazásra vonatkozik.** Véleményem szerint egy főként kiskereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozás, amelynél a közel 320 millió Ft-os árbevétel közel 5000 db számlában testesül meg, és alacsony színvonalú a belső ellenőrzés indokolt a kimenő számlák teljes felülvizsgálata és ezért a könyvvizsgálói díj összekötése az árbevétellel. **Véleményem szerint a megkötött megbízási szerződés megfelel az előírásoknak és nem tiltott a díj meghatározása az árbevétel nagyságában, így a nem válasz nem fogadható el”.**

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

Nyitó adatok

Ellenőr megállapítása: „A könyvvizsgáló két Kft-ben volt tag. Egyik Kft-ben 50% tulajdonrésze volt. Itt a másik tulajdonos volt 2023. végéig, a vizsgálatra kiválasztott cég könyvvizsgálója. 2024. évtől az ellenőrzött könyvvizsgáló vette át a vizsgált Kft. könyvvizsgálatát, a cégbírósági bejegyzés is megtörtént, de nem a korábbi Kft. kötötte meg a könyvvizsgálati szerződést, hanem a másik Kft. A nyitó területek vizsgálatára csak a csatolt munkalapot mutatta be a könyvvizsgáló, ami nem tartalmaz semmilyen szöveges információt, dokumentumot, számítást a nyitó tételek vizsgálatára, csak a kérdésekre igen, nem válaszokat, x-vel jelölve”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „2.1.2. A rendelkezésekre álló információk alapján nem új ügyfél volt. **Teljes betekintésem volt az előző évi dokumentációba**”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok Folyamatfelmérés

Ellenőr megállapítása: „2.2 A belső ellenőrzési rendszer felmérése megtörtént, kijelölte, hogy a készletek ellenőrzési folyamatát vizsgálja, de annak dokumentálása nem történt meg, következtetést nem vont le az ellenőrzési rendszer tesztelésére”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „Az üzleti tevékenység megismerése keretében többek között áttekintettem és értékeltem a belső kontroll rendszert. **Ott hivatkoztam** a készletkezelési folyamat felmérésére. A készletkezelési folyamatot felmértem (Ref IIC3), **hiszen nem kétséges**, hogy mind a készlet, mind az árbevétel **jelentős ÜSZEK, és a nagy tételszám miatt az alapvető eljárások nem nyújtanak megfelelő bizonyítékot**. A készlet ÜSZEK mappa nemcsak az év végi teszteket és mellékleteit, hanem az előzetes felmérés összefoglalóját és mellékleteit is tartalmazza”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

Ellenőr megállapítása: „A belső ellenőrzési rendszer felmérése a II/B4 ref. számú dokumentáción történt. A társaság ügyvezetője, könyvelője, és egyik tulajdonosa ugyanaz a személy. A belső ellenőrzési folyamat bemutatásánál, annak elemzésénél a könyvvizsgáló nem megfelelően vizsgálta és az ellenőrzési kockázatot MEGFELELŐNEK minősítette”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „2.2. kérdésnél az ellenőr **szubjektíven ítélte meg a válaszomat**”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok „SZÜK” azonosításának hiánya

Ellenőr megállapítása: A minőségellenőr a kérdőív 2.5. kérdésére „igen” választ adott.

Bizottság álláspontja: „A dokumentumok alapján megállapítható, hogy a kockázatbecslés nem megfelelő az alábbiakban részletezettek miatt: A könyvvizsgáló a készletek területét nem jelölte meg jelentős területként, holott a 3,3 Mrd Ft-os mérlegfőösszeg mellett a készletek értéke 1,1 Mrd Ft-ot tesz ki, és így jelentősnek számít. Az eredendő kockázat szintje alacsony (standard) minden állítás esetén annak ellenére, hogy a készletekre mind mennyiségi, mind minőségi ismérvek alapján indokolt lett volna a standartól eltérő kockázati szintet meghatározni, mert például könnyen eltulajdoníthatóak, illetve az értékelés kapcsán nem került azonosításra a lassan mozgó készletek felülvizsgálata, esetleges értékvesztések megfontolása – a könyvvizsgáló a kapcsolódó becslési eljárásokat sem azonosította kockázatként. A tervezési dokumentumok alapján a könyvvizsgáló nem is tervezett eljárást a készletek létezésének alátámasztására; ezt igazolja az ellenőrnek a 3.8. kérdésre adott NEM válasza és a kapcsolódó megjegyzése, miszerint az ellenőrzött nem vett részt a leltározáson és nem végzett alternatív eljárásokat. Előzőek alapján a kockázatbecslés jelentős hiányosságot tartalmaz és így nem felel meg a vonatkozó standard előírásainak”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „2.5. A készleteket jelentős területnek minősítettem. Az elszámolások egy integrált vállalatirányítási rendszerben történnek, amely **számos automatikus ellenőrzési pontot tartalmaz**. Úgy találtam, hogy csak a szoftvert fejlesztő cég által módosítható programban **csekély a kontrollok felülvizsgálásának a lehetősége**. Erre utaltam a csalási kockázatokkal kapcsolatos becsatolt munkalapon. A készletkezelési folyamat felmérése, az előző évben is elvégzett tesztek alapján ítélt meg **standard kockázatúnak a készleteket a nagyságrend ellenére**”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

2. A kockázatbecslés és tervezés területén tapasztalt hiányosságok

Tervezési dokumentum

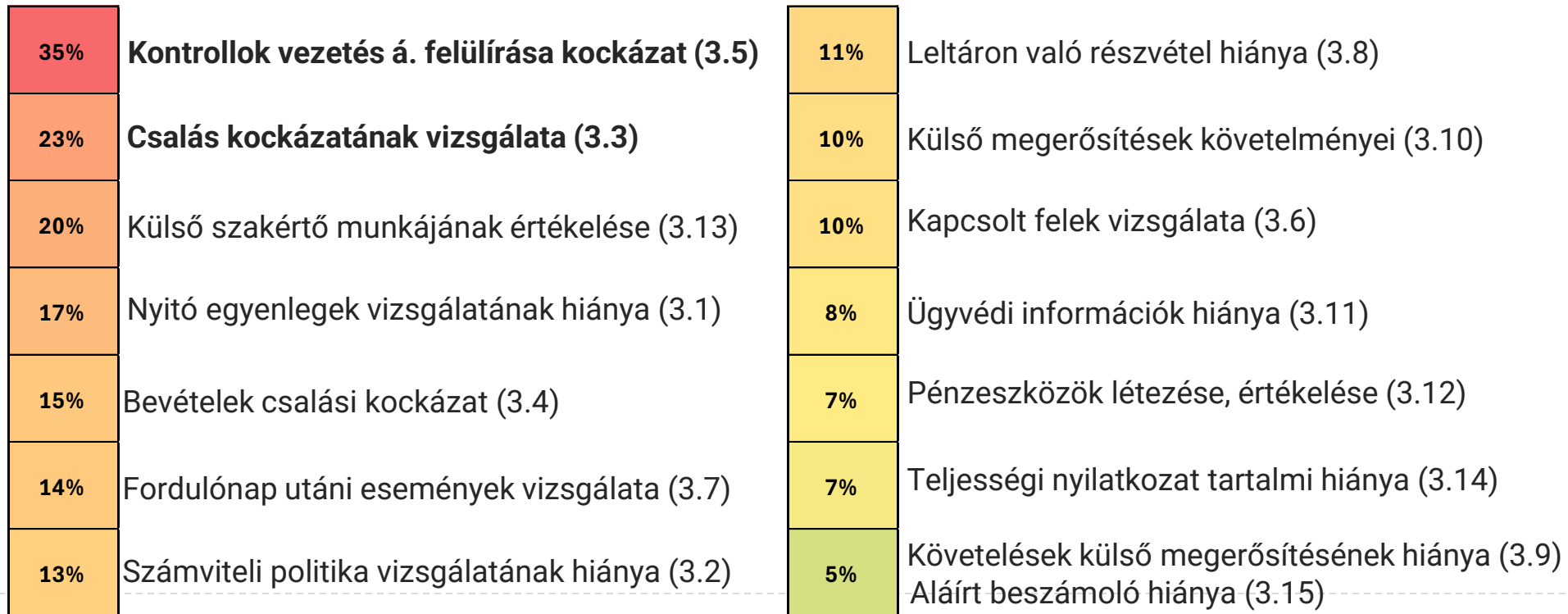
Ellenőr megállapítása: „2.8 Csalási kockázatfelmérés nem volt, és a tervezési dokumentum sem határozott meg csalással érintett területet. A Tervezési dokumentum " VII . A kockázatok azonosítása, felmérése "szakaszban többnyire a Metrum referencia program által felkínált szöveg szerepel. Olyan munkalapokra van hivatkozás amit a program felkínál, de a valóságban nem kerültek kitöltésre. (T-CS, L-FE, L-MKK, L-VF stb). Jelentős terület (készlet) nem készült munkaprogram sem önállóan, sem a tervezési dokumentum részeként”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „Könyvvizsgálati terv. A társaság könyvelési anyagát xml formátumban a Metrum Referencia programba feltöltöttem, **a programból ellenőrizhető volt az anyag. A főkönyvet, analitikákat és az adó folyószámlát egyeztettem. A készlet leltárakat bekértem, és egyeztettem a főkönyvi kivonattal”.**

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

3. A bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

3. A bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

Példák

3.5 „A könyvvizsgáló nem minősítette jelentős kockázatúnak a kontrollok vezetés általi felülírásából származó kockázatot, **erre vonatkozóan eljárásokat nem végzett**”.

„A könyvvizsgáló nem minősítette jelentős kockázatúnak a vezetés kontrollok felülírásából adódó kockázatot, mivel véleménye szerint **nincsenek kontrollok a cégen**”.

3.3 „Az ellenőrzött a csalás hamisítás munkaprogramot (Metrum) bemutatta, de azt, hogy milyen **célzott eljárásokat végzett, dokumentált módon bemutatni nem tudta (vegyes naplós tételek vizsgálata, JET teszt, stb.)**”.

3.4 „Nem minősített a könyvvizsgáló a bevételek megjelenítését, a bevételekhez kapcsolódó **feltételezett csalási kockázatokat jelentősnek, ezt nem indokolta** és nem értékelte hogy milyen típusú bevételekből, bevételi ügyletekből vagy állításokból származnak csalási kockázatok. Ennek következtében nem végzett eljárásokat a bevételek csalási kockázatának ellenőrzésére vonatkozóan”.

3.2 „Számviteli politikát vizsgálta és dokumentálta a könyvvizsgáló, de nem volt ügyfélspecifikus. Kimaradt a vizsgálatból a **projekt elszámolás, a saját előállítású eszközök aktivált értéke önköltségének meghatározása, jelentős tételek megfogalmazása**”.

3.12 „A pénzeszközök fordulónapi egyenlegének alátámasztására a CIB Bank-tól és az OTP Bank Nyrt-től a banki egyenlegközlőket kikérte az egyesület, **de csak a mérleg közzétételét és a könyvvizsgálói jelentés kiadását követően, 2025. november hónapban**. A pénzeszközök meglétnek igazolására az utólag bekért egyenlegközlőket nem lehet elfogadni, az nem fogadható el bizonyítékként”.

3.1 „Az előző könyvvizsgáló a megkeresésre nem válaszolt, ezért a Könyvvizsgáló a cégtől bekérte az analitikákat, xml filel. **A nyitó egyenlegek vizsgálatáról munkaprogram nem készült, s az egyeztetések sem lettek dokumentálva**”.

3. A bizonyítékok összegyűjtése területén tapasztalt hiányosságok

Leltározás

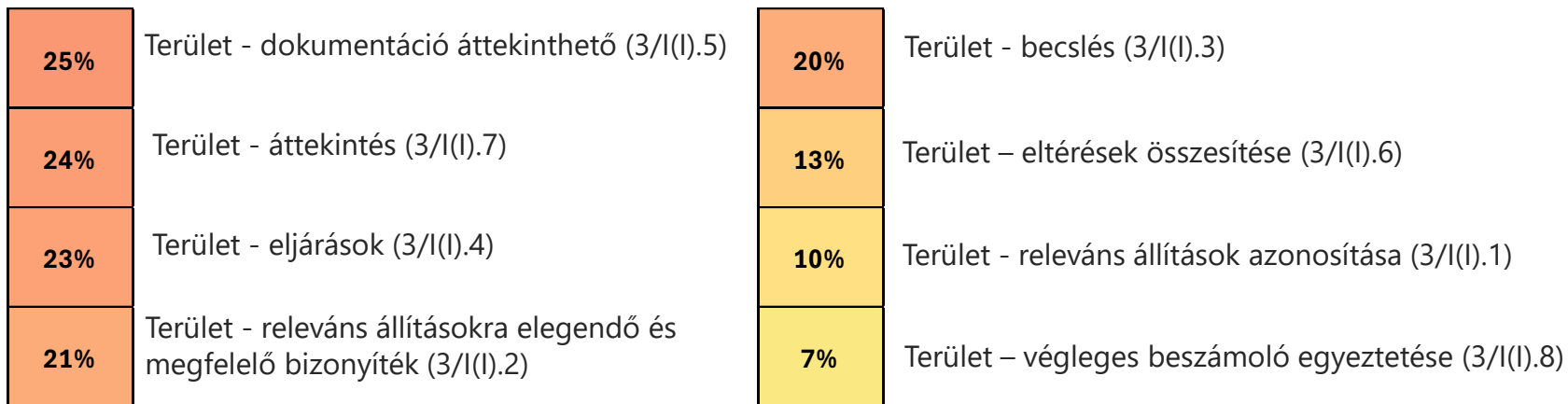
Ellenőr megállapítása: „Az ellenőrzött nem vett részt a leltározáson és nem végzett alternatív eljárásokat”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „Elismerem, hogy a leltározáson nem vettem részt. **A társaság év végi készletleltár kimutatása közel 1000 oldal, kb. 30.000 tétel, köztük sok kis összegű.** Úgy ítélt meg, hogy ebből nem tudok olyan mennyiségű tételt újra számolni, ami érdemi bizonyítékot szolgáltat. Ezért helyeztem a hangsúlyt a készlet elszámolás rendszerének vizsgálatára, hogy pl. a tényleges raktári bevételezés és a beérkező számla, vagy a szállítólevél alapján történő kiadás és a kimenő számla egyezősége biztosított-e? Hogy mindez hogyan jelenik meg az analitikus és főkönyvi nyilvántartásokban. Hogy hogyan tudok meggyőződni arról, hogy a mennyiségben és értékben folyamatosan vezetett analitikus nyilvántartás alapján készült leltárkimutatás megbízható-e. **A fizikai megszámlálás mellett véleményem szerint a leltározás ellenőrzéséhez is szükségesek más eljárások, ilyeneket terveztem és végeztem is.** Többek között áttekintettem a leltározás módját, a többnyire technikai eszközök segítségével (tracker, vonalkód olvasó) felvett leltárak összesítését, kiértékelését. Ez is a készlet mappában van, amit a minőségellenőr nem vizsgált.”

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT! A LETLÁRON VALÓ RÉSZVÉTELNEK NINCS ALTERNATÍVÁJA (AMENNYIBEN KIVITELEZHETŐ).

4. A jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

4. A jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

Terület kiválasztása a SZÜK jelentős területek - kockázatfelmérés alapján

3.8 (készlet); 3.9 (követelések/kötelezettségek); 3.10 (külső megerősítések); 3.12 (pénzeszközök); kérdésekre adott válasz jelentős hatással lehet az egyes területek kiválasztására

Kapcsolódó kérdések közötti összefüggések vizsgálata

4. A jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

Árbevétel

Ellenőr megállapítása: „A Könyvvizsgáló a METRUM programmal dolgozik. Az árbevétel dokumentálása nem teljes. A csatolt táblákat mutatta be a könyvvizsgáló, ennek alapján vizsgálta az év végi tételeket (CUT-OFF teszt), a 911. főkönyvi számla tartalmának vizsgálata, lekérte a METRUM állományából, amit összehasonlított a cégtől kapott adatokkal. Ezekhez a táblákhoz nincsenek szöveges értékelések és következtetések sem. Nem mutatott be Pl.: munkapapírt a könyvvizsgáló a megrendelés, számlázás stb folyamatáról, a hiányzó számlaszámokról stb” Nem dokumentált minden általa szóban elmondott vizsgálatot.

Könyvvizsgáló észrevétele: „3/1.2. A kapott adatállomány és a számlázó program alapján, helyes időszakra történt az elszámolás. **Nem volt mit értékelni**”. „3/1.5.A dokumentáció a Metrum program által felkínált struktúrában készült. A munkaprogramok, végrehajtása megtörtént. A válaszok és következtetések szerepelnek munkaprogramban. **A dokumentáció áttekinthetősége szubjektív**”. „3/1.7. A munkapapírok áttekintéséről, **nem tudom milyen tartalmú munkapapírt kellene készíteni azon kívül, hogy „áttekintettem**”. „3/1. 8. **A metrum referencia program önmagában biztosítja az egyenlőséget. Az evidenciákat nem szükséges ismételtten egyeztetni**”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

4. A jelentős vizsgálati területeken tapasztalt hiányosságok

Készletek

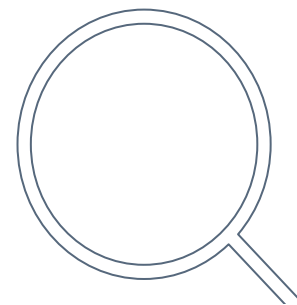
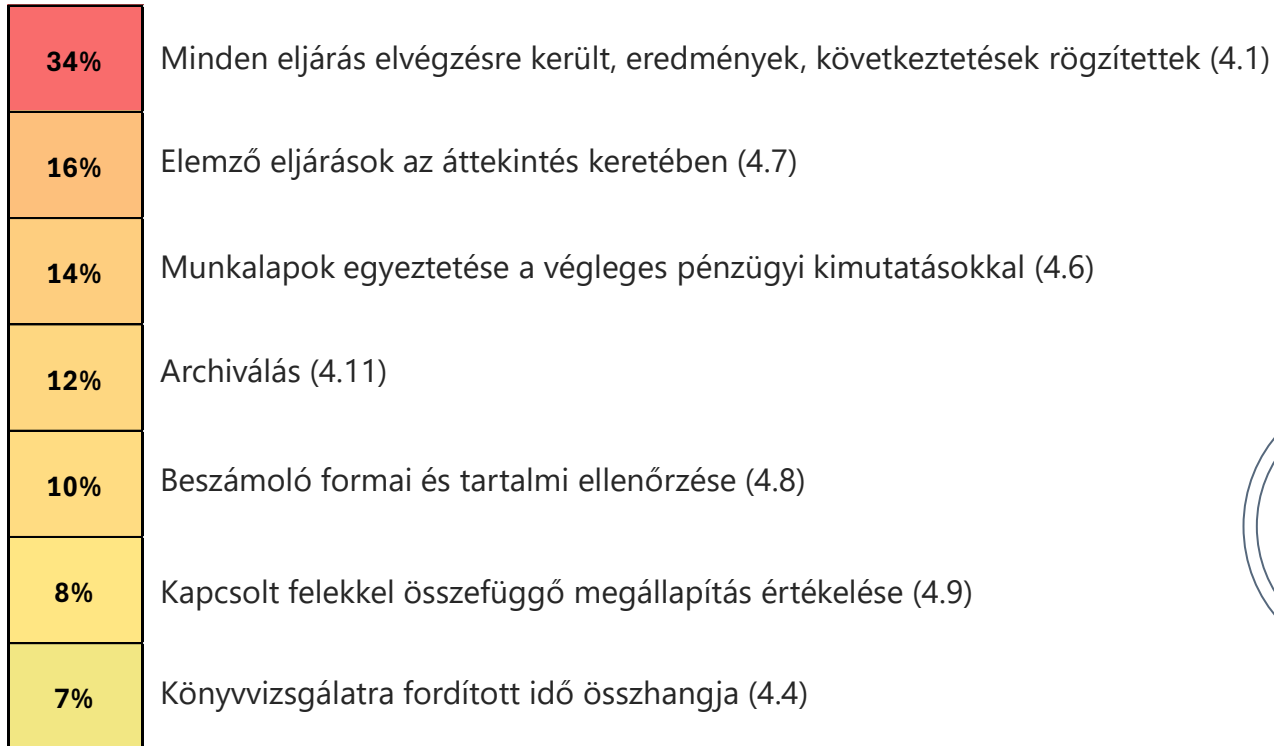
Ellenőr megállapítása: „...A készlet másik része egy másik helyszínen van, ami egy raktározást végző cég telephelye, akik a raktárt és a személyzetet is biztosítják. Ezen a leltáron is részt vett a könyvvizsgáló, de ezt nem tudta dokumentációval alátámasztani. Az ELÁBÉ vizsgálatáról bemutatott számítás külső szemlélőnek nem áttekinthető, nem tartalmaz szöveges értékelést és következtetést sem. Nincs dokumentáció arról, hogy az év végi készletben szereplő tételek 2025. eleji eladásakor alkalmazott árák, hogyan viszonyulnak a leltárban szereplő tételek beszerzési áraihoz. Szükség volt e PL: értékvesztés elszámolására. Az előzőekből látható, hogy a készletek vizsgálata nem volt teljes. A dokumentáció nem áttekinthető, a bemutatott munkalapok, EXCEL táblák nem tartalmazzák megnevezést, szöveges leírást és következtetést sem”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „3/II. 2 Az idegen helyen tárolt készletről dupla leltár készül. A raktárkezelő és a tulajdonos által. Jelen voltam a leltározáskor. **Semmi értelme újra számolnom a készletet, mert jelen voltam a számoláskor.** Két ellen érdekű fél egyező leltározása elegendő bizonyíték”. „3/II. 3 **Az átlagos árrés és a termék összetétel figyelembevételével az eladási ár beszerzési ár alá csökkenésének valószínűsége 0%.** Az áruk minőségromlás miatti selejtezése megtörtént. **Értékvesztés elszámolása nem merül fel**”. „3/II.5 A következtetéseket nem a táblák, hanem a munkaprogramok tartalmazzák”. „3/II. 8 **A metrum referencia program önmagában biztosítja az egyenlőséget**”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

5. Az áttekintés körében tapasztalt hiányosságok

Érdemi áttekintés hiánya

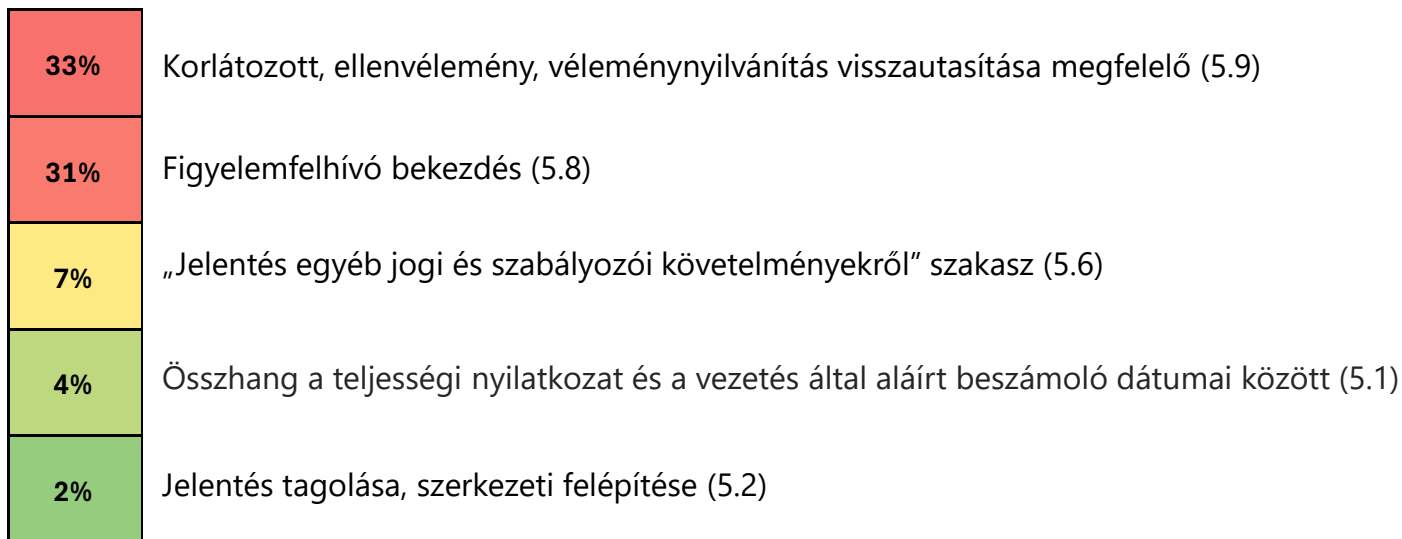
Bizottság álláspontja: „4.1. Tekintettel arra, hogy a fő területekkel kapcsolatos könyvvizsgálati eljárásokkal összefüggésben dokumentáció nem teljeskörűen került bemutatásra, így dokumentáltan nem lehet arról meggyőződni sem, hogy elvégeztek-e minden a munkaprogramban kijelölt eljárást és rögzítették-e azok eredményeit és a következtetéseket”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „Álláspontom szerint minden munkaprogramban kijelölt eljárást elvégeztem (ezt munkalapok igazolják Z-01-01, Z-02-01), az ellenőrzés módját ismertettem, a következtetéseket levontam, **a kérdésre adott nem válasz nem reális, az ismételten csak általános megállapítást tartalmaz. A könyvvizsgálói program szerint minden számlaegyenleg tartalmaz munkalapot az elvégzett munka teljesítéséről, ezek szöveges megjegyzést és aláírást is tartalmaznak**”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

6. A jelentéskészítés körében tapasztalt hiányosságok

Kamarai minőségellenőrzés

6. A jelentéskészítés körében tapasztalt hiányosságok

Egyéb kérdések bekezdés

Ellenőr megállapítása: „5.5. Első könyvvizsgálat tényének feltüntetése nem ebben a szakaszban történt”. „5.8. Első könyvvizsgálat tényének feltüntetése ebben a szakaszban történt”.

Bizottság álláspontja: „5.5. A vizsgált megbízás tekintetében nem volt szükség a könyvvizsgálói jelentésben az „Egyéb információk” vagy más megfelelő címmel ellátott külön szakasz alkalmazására”, így a kérdésre adott választ nem értelmezhető-re módosította”.

Könyvvizsgáló észrevétele: „A Bizottság a határozat meghozatalakor az. 5.5 kérdésre adott választ nem értelmezhetőre változtatta. Véleményem **szerint az 5.8 kérdésre adott választ - a két kérdés összefüggése okán - is szükséges lenne nem értelmezhetőre változtatni**”.

Közfelügyeleti hatóság álláspontja: A KÖNYVVIZSGÁLÓ ÉSZREVÉTELE NEM MEGALAPOZOTT!

Vétó kérdés (5.10)

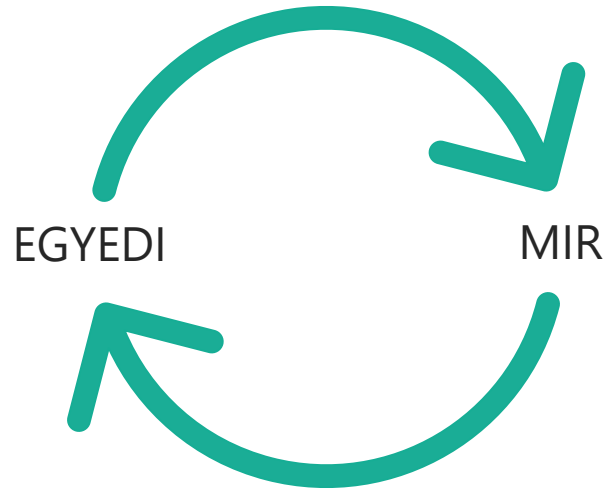
Kamarai minőségellenőrzés

- Leltár hiánya (jelentős készlet)
- Nyitó adatok ellenőrzésének hiánya
- Kiválasztott területből adódó hiányosságok

Cégszintű minőségellenőrzések (MIR)

Kamarai minőségellenőrzés

Cégszintű minőségellenőrzések

ALAPELVEK

Integritás

Tárgyilagosság

Szakmai kompetencia

Titoktartás

Szakmai magatartás

CÉL

Kiváló minőségű könyvvizsgálati szolgáltatások nyújtása, a vonatkozó standardok és jogszabályok betartásával, az ügyfelek és a közérdek védelme érdekében.

Cégszintű minőségellenőrzések Észrevételek - javaslatok

1. A kérdőív 5.4. pontjához kapcsolódó indokolás kizárólag a „lásd az egyedinél” megjegyzést tartalmazza, amely nem tekinthető megfelelő részletezettségű magyarázatnak. Továbbá az 5.4. kérdéshez kapcsolódó hivatkozások gyakorlata nem egységes.

2. Az egyedi minőségellenőrzés eredménye „nem felelt meg” minősítés volt, ennek ellenére a cégszintű minőségellenőrzés „megfelelt” eredménnyel zárult.

3. Nincs egységes gyakorlat a feltöltendő dokumentumok vonatkozásában.

Általános észrevételek - javaslatok

Kamarai minőségellenőrzés

Elegendő könyvvizsgálati dokumentáció feltöltése a rendszerbe annak érdekében, hogy a minőségellenőrzések eredménye felülvizsgálható legyen (specifikusan a 2.8-as és a területi kérdések esetében).
„Megfelelt” eredmény esetében is.

A helyszíni vizsgálat során a **szóbeli tájékoztatást minden esetben szükséges biztosítani az ellenőrzött személy részére.**

A kitöltött minőségellenőrzési **kérdőívet a helyszíni vizsgálat során az ellenőrzött személy erre irányuló kérelme esetén biztosítani szükséges**, amennyiben annak átadására lehetőség van.

Az ellenőrzött kamarai tag könyvvizsgálók fellebbezései alapján visszatérő problémaként merül fel a minőségellenőrök eljárása, **különösen az ellenőrzésre fordított idő, a rendelkezésre bocsátott információk figyelembevétele, valamint a kommunikáció hangneme tekintetében.**

A kamarai határozatok indokolása a minőségellenőrzési kérdőív egyes kérdéseire adott „nem” válaszok vonatkozásában **nem kellően konkrét és részletezett.**

Kérdések

